

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja muuksi kansallisen arvopaperikeskuksen toteuttamista koskevaksi lainsäädännöksi

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 192/1996 vp laiksi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta ja muuksi kansallisen arvopaperikeskuksen toteuttamista koskevaksi lainsäädännöksi. Eduskunta,

jolle talousvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 23/1996 vp, on hylännyt elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annetun lain 3 §:n muuttamista koskevan lakiehdotuksen ja hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan arvo-osuusjärjestelmästä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (826/91) 4—7 §, 8 §:n 1 momentti, 9 ja 10 §, 11 §:n 1 ja 2 momentti, 3 luvun otsikko, 12—23 §, 24 §:n 1 momentti, 25 ja 26 §, 26 a §:n 1 momentti, 27 §:n 1 momentti ja 28 §:n 1 momentti, 29, 32 ja 33 §,

sellaisina kuin niistä ovat 10 § 22 päivänä huhtikuuta 1994 annetussa laissa (278/94), 15 § osittain muutettuna 22 päivänä heinäkuuta 1991 annetulla lailla (1070/91), 26 §, 26 a §:n 1 momentti ja 28 §:n 1 momentti 8 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1386/95), sekä *lisätään* 8 §:ään uusi 3 momentti ja lakiin uusi 26 b § seuraavasti:

4 §

Luettelot

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajista pidetään liikkeeseenlaskijoiden lukuun liikkeeseenlaskijakohtaiset osaksluettelot ja muut vastaavat omistajaluettelot arvopaperikeskuksessa.

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvien arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajista pidetään luettelot arvopaperikeskuksessa. Arvopaperikeskuksessa on myös pidettävä luetteloa näiden arvo-osuuksien lukumääristä eri arvo-osuusrekistereissä.

5 §

Kansainvälinen hallintatodistus

Liikkeeseenlaskijan hakemuksesta arvopaperikeskus voi saatuaan asianomaisen ministeriön luvan päättää antaa Suomen ulkopuolella liikkeessä olevasta tai sinne liikkeeseen laskettavasta arvo-osuudesta 2 §:n 2 momentista poiketen haltijalle tai nimetylle henkilölle kirjoitetun kansainvälisen hallintatodistuksen. Kansainvälinen hallintatodistus voidaan antaa vain, jos se on välttämätön niillä ulkomaisilla arvopaperimarkkinoilla, joille kansainvälinen hallintatodistus on tarkoitettu saattaa liikkeeseen. Mitä 3 §:n 2 momentissa on säädetty, ei sovelleta arvo-osuuteen, josta on annettu kansainvälinen hallintatodistus.

6 §

Valvonta

Tämän lain ja sen nojalla annettujen ja vahvistettujen säännösten, määräysten, sääntöjen ja ohjeiden noudattamista valvoo rahoitustarkastus. Tämä laki ei aiheuta muutosta tietosuojaviranomaisten henkilörekistereissa (471/87) säädettyyn toimivaltaan.

7 §

Arvo-osuusrekisterin pitäjä

Arvo-osuusrekisteriä voi pitää

- 1) Suomen valtio;
- 2) Suomen Pankki; sekä
- 3) erityisestä syystä tätä varten toimiluvan

Suomessa saanut luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (1607/93) tarkoitettu luottolaitos, sijoituspalveluyrityksistä annetussa laissa (579/96) tarkoitettu sijoituspalveluyritys, arvopaperimarkkina- ja selvitysyhteisö, kaupankäynnistä vakioituilla optioilla ja termiineillä annetussa laissa (772/88) tarkoitettu optioyhteisö sekä muu yhteisö.

Arvopaperikeskusta hoitava osakeyhtiö (*arvopaperikeskus*) on tehtäviensä hoitamista varten velvollinen pitämään arvo-osuusrekisteriä.

8 §

Toimiluvan myöntäminen

Edellä 7 §:n 1 momentin 3 kohdassa mainitun toimiluvan myöntää valtioneuvosto, jonka on pyydettävä toimilupaa koskevasta hakemuksesta rahoitustarkastuksen ja arvopaperikeskuksen lausunto.

Asianomainen ministeriö voi antaa arvo-osuusjärjestelmän luotettavan toiminnan ja tarkoituksenmukaisen kehityksen varmistamiseksi tarkempia määräyksiä arvo-osuusrekisterin pitäjän toimilupahakemuksessa edellytettävistä tiedoista.

9 §

Toimiluvan peruuttaminen ja toiminnan rajoittaminen

Valtioneuvosto voi rahoitustarkastuksen esityksestä peruuttaa toimiluvan, jos arvo-osuusrekisterin pitäjän toiminnassa on olennaisesti poikettu lain tai asetuksen säännöksestä tai viranomaisen näiden nojalla antamasta määräyksestä. Lupa voidaan niin ikään peruuttaa, jos rekisterin pitäjän toiminnassa on rikottu toimilupaan sisältyviä ehtoja, rajoituksia tai arvopaperikeskuksen sääntöjä taikka jos rekisterin pitäjä ei enää täytä toimiluvulle 8 §:ssä asetettuja edellytyksiä. Toimiluvan peruuttamisen asemesta valtioneuvosto voi 2 momentin mukaisesti rajoittaa arvo-osuusrekisterin pitäjän oikeutta pitää rekisteriä, jos rajoittamista voidaan pitää riittävänä toimenpiteenä.

Valtioneuvosto voi rajoittaa määräajaksi arvo-osuusrekisterin pitäjän toimiluvan mukaista toimintaa, jos rekisterin pitäjän toiminnassa on todettu taitamattomuutta tai varomattomuutta tai jos on ilmeistä, että rekisterin pitäjän toiminta vaarantaa arvo-osuusjärjestelmän vakaata toimintaa tai sijoittajien etua.

Kun toimilupa on peruutettu, arvo-osuusrekisteri siirtyy välittömästi arvopaperikeskuksen hoitoon. Arvopaperikeskuksen on viivytyksettä huolehdittava rekisterin toiminnan lopettamisesta.

10 §

Arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterin kustannukset

Arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä pidetään 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen arvo-osuuksien omistajien nimissä arvo-osuustilejä, joista aiheutuvista kustannuksista vastaavat arvo-osuuksien liikkeeseenlaskijat. Arvopaperikeskus saa kuitenkin periä tilin haltijalta korvauksen sellaisesta kirjaamisesta ja tili-ilmoituksesta, joka johtuu arvo-osuuden siirtämisestä toisessa arvo-osuusrekisterissä pidettävälle tilille, arvo-osuuden panttauksesta, luovutusrajoituksesta tai arvo-

osuustileistä annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua toimenpiteistä. Arvopaperikeskuksen on avattava arvo-osuustili jokaiselle, joka sitoutuu noudattamaan tilisopimusta ja suorittaa arvo-osuustiliin liittyvät maksu- ja muut velvollisuudet.

11 §

Arvo-osuusrekisterin hoitaja

Arvo-osuusrekisterin pitäjän on määrättävä palveluksessaan olevista henkilöistä vähintään yksi arvo-osuusrekisterin hoitaja. Arvo-osuusrekisterin hoitajan on oltava täysivaltainen henkilö, joka ei ole konkurssissa ja jota ei ole asetettu liiketoimintakieltoon. Vähintään yhden arvo-osuusrekisterin hoitajista tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittanut Suomessa asuva henkilö. Arvo-osuusrekisterin hoitajan on lisäksi täytettävä asianomaisen ministeriön asettamat kelpoisuusvaatimukset.

Arvo-osuusrekisterin hoitajan määräämisestä ja vapauttamisesta tehtävästään on ilmoitettava rahoitustarkastukselle ja arvopaperikeskukselle.

3 luku

Arvopaperikeskus

12 §

Arvopaperikeskuksen toimilupa

Valtioneuvosto voi hakemuksesta myöntää arvopaperikeskuksen toimiluvan suomalaiselle osakeyhtiölle, jos yhtiö tekee todennäköiseksi, että se pystyy käsittelemään kaikkia arvo-osuusjärjestelmään liitettyjä arvo-osuuksia, selvittämään sekä 4 §:n 1 momentissa että 2 momentissa tarkoitetuilla arvo-osuuksilla tehtyjä kauppvoja ja muita luovutuksia sekä huolehtimaan kaikista 13 §:ssä säädettyistä tehtävistä luotettavasti ja arvo-osuusjärjestelmän tarkoituksenmukaisen kehityksen turvaavalla tavalla. Toimilupa voidaan myöntää vain, jos hakijan taloudelliset ja tekniset toimintaedellytykset voidaan arvioida riittäviksi arvopaperikeskuksen tehtävien hoitamiseen, hallinto on järjestetty luotettavasti ja hakijan vastuunkantokyky on turvattu riittävästi. Valtioneuvoston on pyydettävä toimilupahakemuksesta Suomen Pan-

kin ja rahoitustarkastuksen lausunto. Valtioneuvosto voi asettaa hakijaa kuultuaan toimilupaan ehtoja ja rajoituksia.

Valtioneuvosto voi peruuttaa arvopaperikeskuksen toimiluvan, jos arvopaperikeskuksen toiminnassa on olennaisesti poikettu lain tai asetuksen säännöksestä taikka viranomaisen näiden nojalla antamasta määräyksestä, arvopaperikeskuksen säännöistä, toimilupaan liittyvistä ehdoista tai rajoituksista taikka jos toimiluvan myöntämiselle säädettyjä edellytyksiä ei enää ole olemassa. Kun toimilupa on peruutettu, valtioneuvosto voi antaa tarkempia määräyksiä arvopaperikeskuksen tehtävien hoidosta tai siirtämisestä muulle yhteisölle taikka arvopaperikeskuksen toiminnan lopettamisesta.

13 §

Arvopaperikeskuksen tehtävät

Arvopaperikeskus hoitaa arvo-osuusjärjestelmän yhteisiä tehtäviä. Näiden tehtävien hoitamiseksi arvopaperikeskus

1) ylläpitää arvo-osuusjärjestelmän toiminnan edellyttämiä keskustietojärjestelmiä;

2) pitää 4 §:ssä sekä arvo-osuustileistä annetun lain 3 §:ssä ja 4 §:ssä tarkoitettuja luetteloita sekä nämä lain 7 §:n 2 momentissa tarkoitettua arvo-osuusrekisteriä;

3) tarjoaa arvopaperikeskuksessa pidettävien luetteloiden tietojen hyväksikäyttöön ja käsittelyyn sekä arvo-osuusjärjestelmän ylläpitämiseen liittyviä palveluja;

4) määrää arvo-osuusrekisterien keskinäistä konekielistä tiedonvaihtoa koskevat säännöt ja periaatteet sekä arvo-osuuksien ja oikeudenhaltijoiden yksilöimisessä käytettävät tunnukset ja muut arvo-osuusjärjestelmän edellyttämät yhteiset käytännöt;

5) määrää päivät (*rekisteripäivät*), jolloin arvo-osuusrekisterien on oltava toiminnassa;

6) määrää arvo-osuusrekisterien välisissä siirroissa tapahtuneiden virheiden ja epäselvyyksien selvityksessä noudatettavasta menettelystä;

7) määrää arvo-osuustilien pitämisessä noudatettavista tieto- ja rekisteriturvallisuuden edellyttämistä menettelytavoista sekä arvo-osuusrekistereissä tehtyjä päätöksiä koskevien asiakirjojen tai niiden jäljennösten säilyttämisestä;

8) valvoo, että arvo-osuustileille kirjattujen

arvo-osuuksien määrä vastaa liikkeessä olevaa määrää;

9) pitää luetteloa arvo-osuustileistä annetun lain 7 §:n 1 momentissa tarkoitetuista panttioikeuksista;

10) huolehtii muista arvo-osuusjärjestelmän luotettavan toiminnan ja kehittämisen edellyttämistä toimenpiteistä ja antaa tarvittaessa näihin liittyviä ohjeita.

Arvopaperikeskus saa harjoittaa tässä laissa tarkoitetun toiminnan ja selvitysyhteisölle sallitun toiminnan lisäksi vain niihin läheisesti liittyvää toimintaa.

14 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

Arvopaperikeskukseen sovelletaan osakeyhtiölain (734/78) säännöksiä, jollei tästä laista tai muusta arvopaperikeskusta koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu.

Arvopaperikeskuksella on oltava vähintään kaksi tilintarkastajaa, joiden tulee olla Keskukskauppakamarin hyväksymiä tilintarkastajia tai tilintarkastusyhteisöjä.

15 §

Arvopaperikeskuksen säännöt ja valvonta

Sen lisäksi, mitä 13 §:ssä säädetään arvopaperikeskuksen tehtävistä, arvopaperikeskuksen toiminnasta määrätään tarkemmin säännöissä. Arvopaperikeskuksen määräyksille ja säännöille on saatava valtioneuvoston vahvistus. Valtioneuvoston on ennen vahvistamista pyydettävä hakemuksesta Suomen Pankin ja rahoitustarkastuksen lausunto. Jos Suomen Pankin lausunto on pankin lakisäänteisiin tehtäviin kuuluvissa kysymyksissä kielteinen, ei määräyksiä tai sääntöjä tältä osin vahvistaa.

Arvo-osuusrekisterin pitäjän on sitouduttava noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä ja määräyksiä ennen rekisterin pidon aloittamista. Arvo-osuuden liikkeeseenlaskijan on sitouduttava noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä ja määräyksiä ennen kuin arvo-osuus voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään.

Arvopaperikeskuksen hallitus valvoo arvopaperikeskuksen sääntöjen, määräysten ja ohjeiden noudattamista arvopaperikeskuksen piirissä. Lisäksi arvopaperikeskuksen hallitus

valvoo, että arvo-osuusrekisterinpitäjät noudattavat arvo-osuusjärjestelmästä annettuja säännöksiä sekä niiden nojalla annettuja sääntöjä, määräyksiä ja ohjeita. Arvopaperikeskuksen hallituksen on saatettava rahoitustarkastuksen tietoon arvo-osuusrekisterin pitäjän menettely, joka on ilmeisesti vastoin mainittuja säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä, jollei menettelyä viipymättä oikaista tai asiointila muutoin korjaannu. Menettelystä, jossa säännöksiä, sääntöjä tai määräyksiä on rikottu olennaisesti tai toistuvasti on kuitenkin aina ilmoitettava. Arvo-osuusrekisterin pitäjien ja muiden arvopaperikeskuksen palveluja käyttävien on pyynnöstä annettava arvopaperikeskukselle tämän pykälän mukaisen valvontavelvollisuuden täyttämiseksi tarvittavat yksilöidyt tiedot.

16 §

Kansainväliset yhteydet

Arvopaperikeskus toimii yhteistyössä ulkomaisten kansallisten ja kansainvälisten arvo-osuusrekisterien, arvopaperien selvitys- ja talletuslaitosten sekä arvopaperikeskusten kanssa Suomen kansallisena arvopaperikeskuseksi. Yhteistoiminnan edellyttämät tilit ja luetelot pidetään arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä. Yhteistoiminnasta määrätään arvopaperikeskuksen säännöissä.

17 §

Arvopaperikeskuksen vastuu

Jos muu arvo-osuusrekisterin pitäjä ei kykene täyttämään arvo-osuustileistä annetussa laissa säädettyä vahingonkorvausvelvollisuuttaan, on vahingonkarsineella oikeus saada korvaus arvopaperikeskukselta. Arvopaperikeskuksella on tällöin oikeus periä maksamansa korvaus siltä, joka on korvauksen suorittamisesta vastuussa.

18 §

Arvopaperikeskuksen vastuunkantokyvyn turvaaminen

Arvopaperikeskukselle tässä laissa ja arvo-osuustileistä annetussa laissa asetettujen velvoitteiden täyttämisen turvaamiseksi on keskuksen perustettava rahasto (*arvopaperikes-*

kuksen rahasto). Arvopaperikeskuksen rahastoon on kerättävä kartutusmaksuja muilta arvo-osuusrekisterien pitäjiltä ja keskuksen palvelujen käyttäjiltä, lukuun ottamatta 10 §:ssä tarkoitettuja asiakkaita. Rahaston kartutusvelvolliset yhteisöt määrätään tarkemmin rahaston säännöissä. Kartutusmaksuja tulee kerätä siten, että arvopaperikeskuksen rahaston ja 19 §:ssä tarkoitettujen rahaston yhteinen pääoma on keskuksen hallituksen päättämänä ajankohtana, kuitenkin viimeistään 15 vuoden kuluttua tämän lain voimaantulosta, satakymmenen miljoonaa markkaa.

Korvaussumma, jonka arvopaperikeskus on perinyt 17 §:ssä tarkoitettujen takautumisoi-keutensa nojalla korvauksesta vastuussa olevalta, on liitettävä arvopaperikeskuksen rahaston pääomaan siltä osin kuin korvaus on maksettu rahastosta.

Arvopaperikeskus voi velvoittaa 7 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettujen arvo-osuusrekisterien pitäjien ottamaan keskuksen hyväksymän vastuuvakuutuksen arvo-osuustileistä annetussa laissa säädetyn vahingonkorvausvastuun varalta. Arvopaperikeskuk-
sella on oikeus ottaa vastuuvakuutus 17 §:ssä tarkoitettujen vastuunsa varalta ja käyttää arvopaperikeskuksen rahastoa tämän vakuutuksen omavastuusuutena.

19 §

Selvitysrahasto

Arvopaperikeskuk-
sella tulee olla arvopape-
rimarkkina-
laisissa tarkoitettu selvitysrahasto.

Edellä 18 §:ssä tarkoitettu rahasto ja selvitysrahasto voidaan asianomaisen ministeriön luvalla järkevän ja tehokkaan varainhoidon edistämiseksi yhdistää yhdeksi rahastoksi, jos voidaan varmistua siitä, ettei yhdistäminen vähennä arvopaperikeskuksen vastuunkantokykyä ja ettei eri rahastojen kartuttajien maksuvelvollisuus lisääny siitä, mikä se olisi silloin, kun rahastot ovat erillään.

20 §

Arvopaperikeskuksen rahaston säännöt ja hallinto

Arvopaperikeskuksen rahastolla tulee olla säännöt, joille on saatava valtioneuvoston vahvistus.

Säännöissä on mainittava:

- 1) rahaston nimi ja kotipaikka;
- 2) rahaston kartuttamiseksi kerättävien maksujen määräytymisperusteet;
- 3) perusteet, joilla rahaston varoja käytetään arvopaperikeskuksen vastuiden kattamiseen;
- 4) rahaston varojen sijoittamisen ja rahaston lainanoton pääperiaatteet;
- 5) perusteet rahaston vuotuisen ylijäämän käyttämisestä sekä tuottojen mahdollisista maksuista ja rahaston ylijäämävarojen mahdollisesta palautuksesta;
- 6) rahaston tilikausi;
- 7) tilintarkastajien kelpoisuusvaatimukset, lukumäärä ja toimikausi; sekä
- 8) sääntöjen muuttamistapa.

Rahastoa hoitaa arvopaperikeskuksen hallitus sen mukaan kuin hallinnosta määrätään rahaston säännöissä.

21 §

Arvopaperikeskuksen rahaston varainhallinta

Arvopaperikeskuksen hallitus määrää vuosittain arvopaperikeskuksen rahaston kartutusvelvollisia yhteisöjä kuultuaan vähimmäismäärän, joka kerätään kartutusmaksuilla. Asianomainen ministeriö vahvistaa vähimmäismäärää koskevan määräyksen arvopaperikeskuksen esityksestä. Arvopaperikeskuksen hallitus päättää kunkin kartutusvelvollisen yhteisön kartutusmaksun suuruuden. Kartutusmaksun tulee perustua riskeihin, joita kartutusvelvollisten toiminta aiheuttaa arvopaperikeskuk-
selle. Maksun laskentaperusteen tulee olla sama kaikille arvo-osuusrekisterinpitäjille ja samoja kullekin arvopaperikeskuksen palveluja käyttävälle kartutusvelvolliselle.

Rahaston varat on sijoitettava turvallisella ja rahaston maksuvalmiuden turvaavalla tavalla. Rahaston varoja ei saa sijoittaa kiinteistöihin tai sellaiseen osakkeeseen tai muuhun arvopaperiin, joka yksin tai yhdessä muiden arvopaperien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa.

Rahasto voi ottaa säännöissä määrättyllä tavalla luottoa, jos sen omat varat eivät riitä rahaston vastuiden kattamiseen.

22 §

Arvopaperikeskuksen rahaston itsenäisyys ja varojen palauttaminen

Arvopaperikeskuksen rahaston varoja ei voida lukea arvopaperikeskuksen tai kartutusvelvollisten yhteisöjen varoiksi. Kartutusmaksuja suorittaneella arvo-osuusrekisterin pitäjällä tai keskuksen palveluja käyttävällä yhteisöllä ei ole oikeutta vaatia kartutusmaksuja palautettavaksi itselleen. Rahaston säännöissä voidaan kuitenkin määrätä, että arvopaperikeskuksen hallitus voi jakaa rahaston tuottoja ja palauttaa rahaston varoja sen jälkeen, kun rahaston pääoma vastaa 18 §:n mukaista vähimmäismäärää. Varoja saadaan jakaa ainoastaan siten, että rahaston pääoma vastaa aina vähimmäismäärää.

23 §

Oikaisulautakunta

Valtioneuvoston yhteydessä toimii oikaisulautakunta, jonka tehtävänä on käsitellä ja ratkaista arvo-osuustileistä annetun lain 36 §:ssä tarkoitettut oikaisuhakemukset. Lautakunnan on toiminnassaan noudatettava laillista oikeudenkäyntijärjestystä ja sen jäsenet toimivat tuomarin vastuulla. Sen lisäksi, mitä arvo-osuustileistä annetun lain 36 §:n 3 momentissa säädetään, lautakunnan kustannuksista vastaa arvopaperikeskus, jonka säännöissä voidaan määrätä siitä, miten arvo-osuusrekisterin pitäjät, arvopaperikeskuksen palvelujen käyttäjät ja lautakunnan käsiteltäväksi saatetun asian osapuolet kattavat näitä kustannuksia.

24 §

Oikaisulautakunnan kokoonpano ja päätösvaltaisuus

Oikaisulautakunnassa on puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja neljä muuta jäsentä. Valtioneuvosto määrää puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut jäsenet kolmeksi vuodeksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaneita henkilöitä, joilla on kokemusta tuomarin tehtävissä ja joiden ei voida katsoa edustavan arvo-osuusrekisterin pitäjien, arvo-osuuksien liikkeeseenlaskijoiden tai sijoittajien etua. Kaksi jäsenistä on

nimitettävä sellaisista henkilöistä, joiden voidaan katsoa edustavan sijoittajia ja kaksi arvopaperikeskuksen yhtiökokouksen esityksestä. Esityksissä on mainittava kummassakin vähintään neljä ehdokasta.

25 §

Osakkeet ja niihin rinnastuvat arvo-osuudet

Suomalaisen osakeyhtiön, jonka liikkeeseen laskema osake on otettu arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on liitettävä osakkeensa arvo-osuusjärjestelmään, jollei rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

Arvopaperikeskus voi liikkeeseenlaskijan hakemuksesta hyväksyä arvo-osuusjärjestelmään liitettäväksi muut kuin 1 momentissa mainitut osakkeet sekä muut arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 1, 3 ja 4 kohdassa tarkoitettut arvo-osuudet. Osaketta tai osuutta, joka yksin tai yhdessä muiden osakkeiden tai osuuksien kanssa tuottaa oikeuden hallita määrättyä huoneistoa tai kiinteistön osaa, ei kuitenkaan saa liittää arvo-osuusjärjestelmään.

26 §

Joukkolainaosuudet ja niihin rinnastuvat arvo-osuudet

Arvopaperimarkkinalain 1 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettun arvopaperin liittämistä arvo-osuusjärjestelmään päättää liikkeeseenlaskijaa edustavan arvo-osuusrekisterin pitäjän hakemuksesta arvopaperikeskus. Arvopaperikeskuksen on ennen päätöksen tekemistä ilmoitettava Suomen Pankille sen lakisääteisten tehtävien hoitamisen kannalta merkittävästä hakemuksesta.

Asetuksella säädettävän ajankohdan jälkeen liikkeeseen laskettavat ja arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettun julkisen kaupankäynnin kohteeksi otettavat, edellä 1 momentissa tarkoitettut arvopaperit on liitettävä arvo-osuusjärjestelmään, jollei rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

Edellä 2 momentissa tarkoitettu velvollisuus ei koske kuntien suoraan tai välillisesti omistamia tai kuntien määräämisvallassa olevia luottolaitoksia.

26 a §

Velkakirjan liittäminen arvo-osuusjärjestelmään

Jos arvo-osuusrekisterin pitäjän hakemus koskee velkakirjaa tai muuta sellaista arvopaperia, on arvopaperikeskuksen 26 §:ssä tarkoitettussa päätöksessään määrättävä se ajankohta, josta lukien arvopaperi voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Arvopaperikeskus voi antaa päätöksessään tarkempia määräyksiä arvo-osuusjärjestelmään kirjattavista tiedoista ja kirjaamisen menettelystä silloin, kun arvopaperi liitetään arvo-osuusjärjestelmään. Ennen päätöksen tekemistä on arvopaperikeskuksen tarkastettava, että liikkeeseenlaskija on varmistanut yhden tai useamman arvo-osuusrekisterin pitäjän kanssa tekemässään sopimuksessa tai muuten, että kaikilla arvopaperin omistajilla on mahdollisuus saada oikeutensa kirjatuksi arvo-osuusjärjestelmään.

26 b §

Yksityisen osakeyhtiön arvopaperit ja ulkomaiset arvopaperit

Sen estämättä, mitä 2 §:ssä säädetään, arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan määrätä, että osakeyhtiölaissa tarkoitettu yksityisen osakeyhtiön arvopaperi ja ulkomainen arvopaperi voidaan liittää arvo-osuusjärjestelmään. Liittämismenettelyssä on noudatettava soveltuvin osin tämän luvun ja osakeyhtiölain 3 a luvun säännöksiä. Menettelystä on määrättävä tarkemmin arvopaperikeskuksen säännöissä. Ennen ulkomaisen arvopaperin liittämistä arvo-osuusjärjestelmään on arvopaperikeskuksen voitava varmistua siitä, että liittäminen ja arvo-osuuksien käsittely voi tapahtua arvo-osuusjärjestelmän luotettavaa ja tarkoituksenmukaista toimintaa ja sijoittajan suojaa vaarantamatta.

27 §

Liikkeeseenlaskutili

Liitettäessä arvo-osuus arvo-osuusjärjestelmään on avattava liikkeeseenlaskutili. Liikkeeseenlaskutilejä pidetään arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä.

28 §

Hallintarekisteröinti

Jos arvo-osuus on kirjattu arvo-osuustileistä annetun lain 5 a §:ssä tarkoitettulle omaisuudenhoitotilille tai arvo-osuudesta on annettu kansainvälinen hallintatodistus, edellä 4 §:ssä tarkoitettuun luetteloon on omistajan sijasta merkittävä hallintarekisteröinnin hoitaja. Luetteloon voidaan omistajan sijasta merkitä hallintarekisteröinnin hoitaja myös muutoin, jos arvo-osuuden omistaa ulkomalainen tai ulkomainen yhteisö tai säätiö. Hallintarekisteröinnin hoitajana voi toimia omaisuudenhoitotilin tilinhaltija taikka arvo-osuusrekisterin pitäjä tai arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu arvopaperinvälittäjä. Arvopaperikeskus voi hyväksyä hallintarekisteröinnin hoitajaksi myös ulkomaisen arvopaperikeskuksen taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset. Asianomainen ministeriö voi rajoittaa oikeutta hallintarekisteröidä 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja arvo-osuuksia, jotka eivät ole julkisen kaupan käynnin kohteena ulkomailla.

29 §

Salassapitovelvollisuus

Arvo-osuusrekisterin pitäjän tai arvopaperikeskuksen toimitilimen jäsen tai oikeuslautakunnan jäsen sekä niiden palveluksessa oleva ei saa ilmaista tai muuten paljastaa, mitä hän on tehtävässään saanut tietää arvo-osuuden omistajan, liikkeeseenlaskijan tai muun henkilön taloudellisesta asemasta tai yksityisestä olosuhteesta. Edellä 28 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ja muiden sellaisten tietojen, jotka arvo-osuuden liikkeeseenlaskija on tässä ominaisuudessa saanut, osalta salassapitovelvollisuus koskee myös liikkeeseenlaskijan toimitilimen jäsentä ja palveluksessa olevaa. Tiedon saa kuitenkin paljastaa, jos se on julkistettu tai jos se, jonka hyväksi salassapitovelvollisuus on säädetty, antaa suostumuksensa sen ilmaisemiseen taikka jos se on säädetty tai asianmukaisessa järjestyksessä määrätty ilmaistavaksi.

32 §

Uhkasakko

Jos yhtiö ei ole 25 §:n 1 momentin mukaisesti liittänyt osakkeitaan arvo-osuusjärjestelmään, rahoitustarkastus voi sakon uhalla velvoittaa yhtiön määräpäivään mennessä liittämään osakkeet arvo-osuusjärjestelmään. Uhkasakon tuomitsee maksettavaksi rahoitustarkastus.

33 §

Tarkemmat säännökset

Tarkemmat säännökset tämän lain täytäntöönpanosta annetaan tarvittaessa asetuksella.

1. Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

2. Lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin voidaan ryhtyä ennen lain voimaantuloa. Valtioneuvosto voi hakemuksesta myöntää arvopaperikeskuksen toimintaa varten perustetulle osakeyhtiölle oikeuden valmistella toimenpiteitä arvopaperikeskuksen toiminnan aloittamiseksi, kunnes lain 12 §:ssä tarkoitettu arvopaperikeskuksen toimilupa on myönnetty. Yhtiön on haettava arvopaperikeskuksen toimilupaa ja arvopaperimarkkina-alaissa tarkoitettua selvitysyhteisön toimilupaa. Yhtiön hoitaessa tehtäviään siihen sovelletaan, mitä arvopaperikeskuksen toiminnasta ja valvonnasta säädetään.

3. Arvo-osuusrekisterin pitäjien, joille on myönnetty toimilupa ennen arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamista, on sitouduttava noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä, kun arvopaperikeskuksen säännöt vahvistetaan, tai lopetettava rekisterin pito kuuden kuukauden kuluessa sääntöjen vahvistamisesta. Arvopaperikeskuksen säännöt sitovat arvo-osuusrekisterin pitäjää siihen saakka, kunnes rekisterin pito on lopetettu, vaikka rekisterinpitäjä ei ole sitoutunut noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä. Liikkeeseenlaskijoiden, joiden arvo-osuuksia on liitetty arvo-osuusjärjestelmään ennen arvopaperikeskuksen sääntöjen vahvistamista, on sitouduttava noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä, kun säännöt vahvistetaan, tai poistettava arvo-osuudet arvo-osuusjärjestelmästä viimeistään kahdeksantoista kuukauden kuluttua lain voimaantulosta. Asianomaisen arvo-osuusrekisterin pitä-

jän on tällöin liikkeeseenlaskijan kustannuksella annettava lain 26 §:ssä tarkoitetuista arvo-osuuksista velkakirja sille, joka oli liikkeeseenlaskijan arvopaperikeskukselle ilmoittamana määräpäivänä kirjattu arvo-osuustilille tilinhaltijaksi, jollei tilille kirjatusta merkinnöistä muuta johdu. Arvo-osuuden poistamisesta johtuvista kustannuksista vastaa liikkeeseenlaskija. Arvopaperikeskuksen säännöt sitovat liikkeeseenlaskijaa siihen saakka, kunnes arvo-osuudet on poistettu arvo-osuusjärjestelmästä, vaikka liikkeeseenlaskija ei ole sitoutunut noudattamaan arvopaperikeskuksen sääntöjä. Arvo-osuusyhdistyksen säännöt ja yhdistyksen antamat määräykset sekä osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan säännöt ovat voimassa arvopaperikeskuksen sääntöinä siltä osin kuin ne koskevat arvopaperikeskuksen toimintaa siihen asti, kunnes arvopaperikeskuksen säännöt vahvistetaan.

4. Kun arvopaperikeskuksen toimilupa on myönnetty, arvo-osuusyhdistyksen ja sen vakuusrahan velvoitteet ja oikeudet mukaan lukien varat ja velat siirtyvät arvopaperikeskukselle. Arvo-osuusyhdistyksen vakuusrahan pääoma tuottoineen siirtyy tällöin vastikkeetta 18 §:ssä tarkoitettuun, perustettavaan rahastoon. Samalla arvopaperikeskukselle siirtyvät arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettujen luetteloiden ja osakekeskusrekisterin arvo-osuusrekisterin pitämiseen liittyvät oikeudet ja velvoitteet sekä muut osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan lakisäätiset tehtävät. Arvo-osuusyhdistyksen hallituksen on laadittava tilinpäätös lain voimaantuloa edeltävältä tilikaudelta sekä yhdistyksen purkamista koskeva loppuselvytys. Tilinpäätös ja loppuselvytys on annettava yhdistyksen valtuutettujen hyväksyttäväksi. Tilinpäätöksen ja loppuselvityksen hyväksymisestä on ilmoitettava asianomaiselle ministeriölle. Yhdistys katsotaan puretuksi, kun ministeriön ilmoituksen perusteella tekemä päätös yhdistyksen purkautumisesta on tullut voimaan.

5. Mitä 4 kohdassa säädetään, ei kuitenkaan koske sellaista osakekeskusrekisterin arvo-osuustileistä annettua laissa tarkoitettua vahingonkorvausvelvollisuutta, jonka peruste on syntynyt ennen kuin arvopaperikeskuksen toimilupa on myönnetty. Tässä momentissa tarkoitettua vahingonkorvausvelvollisuudesta vastaa osakekeskusrekisteriä hoitava osuuskunta, kunnes kymmenen vuotta on kulunut arvopaperikeskuksen toimilu-

van myöntämisestä. Ne yhteisöt, jotka olivat osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan jäseniä viimeistään arvopaperikeskuksen toimiluvan myöntämishetkellä, kattavat osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan vastuuta tässä kohdassa tarkoitetuista vahingoista osakekeskusrekisteriä hoitavan osuuskunnan sääntöjen mukaisesti.

6. Arvo-osuusyhdistyksen, Suomen Osakekeskusrekisteri Osuuskunnan ja Helsingin Rahamarkkinakeskus Oy:n palveluksessa sekä Helsingin Arvopaperipörssi Oy:n kaupapalveluksen palveluksessa olevat henkilöt siirtyvät suostumuksensa mukaisesti tämän lain tullessa voimaan palvelussuhteeseen arvopaperikeskukseen. Siirtymisessä on noudatettava, mitä työsopimuslain (320/70) 7 §:ssä säädetään työnantajan oikeuksista ja velvollisuuksista.

7. Lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitettuja omistajaluetteloita ja 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuja luetteloita, lukuun ottamatta arvo-osuustileistä annetun lain 3 §:ssä tarkoitettuja luetteloita, 16 §:ssä tarkoitettuja tilejä ja luetteloja sekä 27 §:n mukaisia, 26 §:ssä tarkoitettujen arvo-osuuksien liikkeeseenlaskutilejä on, sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, ryhdyttävä pitämään arvopaperikeskuksessa viimeistään kahden toista kuukauden kuluttua voimaantulosta.

8. Mitä arvo-osuusyhdistyksestä tai osakekeskusrekisteriä hoitavasta osuuskunnasta säädetään tai määrätään muualla, koskee tämän lain voimaantulon jälkeen arvopaperikeskusta. Jos ennen tämän lain voimaantuloa annetussa säädöksessä on viitattu tällä lailla kumottuun tai muutettuun säännökseen, viitatus koskee tämän lain säännöksiä, jotka ovat tulleet kumottujen säännösten sijaan.

9. Lain 24 §:n mukaista nimitysmenettelyä noudatetaan, kun oikaisulautakuntaan valitaan jäseniä seuraavan kerran lain voimaantulon jälkeen.

10. Yhtiön, jonka osake on otettu julkisen kaupankäynnin kohteeksi, on täytettävä 25 §:n 1 momentissa tarkoitettu velvollisuus viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1998, jollei rahoitustarkastus erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

11. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1998 haettava valtioneuvostolta 7 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua toimiluvan uudistamista tai lopetettava toimintansa, jollei asianomainen ministeriö arvopaperikeskuksen esityksestä ole siihen mennessä vahvistanut suunnitelmaa arvo-osuusrekisterien keskittämisestä arvopaperikeskukseen. Asianomaisen ministeriön on ennen suunnitelman vahvistamista saatava sen arvo-osuusrekisterin pitäjän suostumus, jonka pitäjän rekisterin keskittämistä arvopaperikeskukseen suunnitelma tai suunnitelman osa koskee. Toimiluvan uudistamisessa noudatetaan, mitä 8 §:ssä säädetään toimiluvan myöntämisestä. Jos arvo-osuusrekisterin pitäjän toimilupaa ei uudisteta tai jos rekisteri lopettaa toimintansa, siirtyy arvo-osuusrekisteri välittömästi arvopaperikeskuksen hoitoon. Rekisterin toiminnan lopettamiseen sovelletaan 9 §:n 3 momentissa säädettyä menettelyä.

12. Tällä lailla kumotaan arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain sekä siihen liittyvän lainsäädännön voimaantulosta annetun lain (1069/91) 2 ja 3 §, 4 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohta ja 2 momentti sekä arvo-osuusjärjestelmästä annetun asetuksen (1073/91) 1 ja 5 §.

Laki

arvo-osuustileistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan arvo-osuustileistä 17 päivänä toukokuuta 1991 annetun lain (827/91) 36 §:n edellä oleva väliotsikko,

muutetaan 2 §:n 2 momentti, 3 §, 4 §:n 1 momentti, 5 a §:n 3 momentti, 7 §:n 1 momentti, 15 ja 16 §, 17 §:n 2 momentti, 19 §, 20 §:n 2 momentti, 25 §:n 1 momentti, 30 §:n 1 momentin 2 kohta, 32 §:n 1 ja 3 momentti, 34 § sekä 36 §:n 1 ja 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 3 § osittain muutettuna 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla lailla (1624/92), 5 a §:n 3 momentti 8 päivänä joulukuuta 1995 annetussa laissa (1387/95), 15 § 25 päivänä tammikuuta 1993 annetussa laissa (53/93), 32 §:n 3 momentti 5 päivänä marraskuuta 1993 annetussa laissa (919/93), sekä

lisätään lakiin uusi 35 a § ja sen edelle uusi väliotsikko seuraavasti:

2 §

Jos 1 momentin 3 kohdassa tarkoitetut oikeudet ja rajoitukset koskevat vain osaa tilille kirjatusta arvo-osuuksista, on oikeuden tai rajoituksen kohteena olevat arvo-osuudet yksilöitävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. Oikeudet ja rajoitukset voidaan ilmaista käyttämällä arvopaperikeskuksen vahvistamia lyhenteitä.

3 §

Arvo-osuustilille kirjattuihin arvo-osuuksiin kohdistuvien oikeuksien haltijoista on pidettävä luetteloa arvopaperikeskuksessa.

Oikeudenhaltijasta on merkittävä luetteloon nimi, kotipaikka ja postiosoite sekä, milloin se on tarpeen, maksuosoite. Oikeudenhaltijasta on lisäksi merkittävä luetteloon suomalainen henkilötunnus tai, jos sellaista ei ole, arvopaperikeskuksen vahvistama yksilöintitunnus, josta luonnollisten henkilöiden osalta on ilmentävä syntymäaika.

4 §

Arvopaperikeskuksessa on pidettävä luetteloa arvo-osuuksista, joita on kirjattu arvo-osuusrekistereissä pidettävälle arvo-osuustilille.

5 a §

Omaisuuksienhoitotilin tilinhaltijana voi toimia arvo-osuusrekisterin pitäjä tai arvopa-

perimarkkinalain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettu arvopaperinvälittäjä. Arvopaperikeskus voi hyväksyä tilinhaltijaksi myös ulkomaisen arvopaperikeskuksen taikka sellaisen muun ulkomaisen yhteisön, joka on riittävän julkisen valvonnan alainen ja jonka taloudelliset toimintaedellytykset ja hallinto täyttävät tehtävän luotettavalle hoidolle asetettavat vaatimukset. Ulkomaisen arvopaperikeskuksen hallitsemalle omaisuudenhoitotilille saadaan 1 momentin estämättä kirjata myös Suomen kansalaisen tai suomalaisen yhteisön tai säätiön omistamat arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 2 momentissa tarkoitetut arvo-osuudet.

7 §

Arvo-osuusrekisterin pitäjän lukuun arvo-osuustilille kirjattu panttioikeus tulee voimaan siitä hetkestä, jolloin sitä koskeva ilmoitus on saapunut arvopaperikeskukselle. Arvopaperikeskuksen on ilmoitettava tämä saapumishetki arvo-osuusrekisterin pitäjälle ja se on merkittävä arvo-osuustilille oikeuden kirjaamishetkeksi. Arvo-osuusrekisterin pitäjän on oma-aloitteisesti poistettava panttioikeutensa kirjaus välittömästi panttioikeuden lakattua.

15 §

Asetuksella voidaan säätää oikeudenhaltijan kuolema, konkurssi ja holhous, uskotun miehen määrääminen oikeudenhaltijalle sekä oikeudenhaltijaa koskevan saneerausmenettelyn alkaminen kirjattavaksi myös rekisteriviranomaisen taikka tuomioistuimen arvo-

osuusrekisterin pitäjälle tai arvopaperikeskukselle tekemän ilmoituksen nojalla.

16 §

Arvopaperimarkkinain 1 luvun 4 §:ssä tarkoitettun arvopaperinvälittäjän lukuun voidaan arvopaperinvälittäjän ja tämän asiakkaiden arvo-osuuksista pitää erityistä arvo-osuustiliä (*kaupintatili*), jolle saadaan kirjata myytäväksi annettu arvo-osuus. Luovutettu arvo-osuus siirretään kaupintatililtä luovutuksen saajan arvo-osuustilille tai hänen arvopaperinvälittäjänsä kaupintatilille arvo-osuuden maksua vastaan.

Arvopaperinvälittäjä saa arvopaperimarkkinain 4 luvun 5 §:n 1 momentin estämättä pantata kaupintatilin, jos järjestely perustuu arvopaperikeskuksen hyväksymään arvo-osuuksien kauppojen selvittämisen ja tilittämisen rahoitusjärjestelyyn.

17 §

Päätös kirjaamisesta tehdään merkitsemällä ratkaisu asianomaiselle arvo-osuustilille. Merkintä on tehtävä viivyttämättä. Päätöksen kellonaika on merkittävä tilille arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla. Jos hakemus kokonaan tai osaksi hylätään tai jätetään tutkimatta, siitä on kuitenkin annettava erillinen päätös, jonka yhteydessä on mainittava päätöksen peruste ja ilmoitettava mahdollisuudesta hakea oikaisua.

19 §

Jokaisesta kirjaamispäätöksestä on valmistettava arvopaperikeskuksen antamien määräysten mukaisesti tallenne, jota ei voida jälkikäteen muuttaa. Varmistustallenteet sekä päätöksen perusteita koskevien asiakirjojen jäljennökset on säilytettävä arvopaperikeskuksen määräämällä tavalla.

Arvo-osuusrekisterin pitäjän on arvopaperikeskuksen antamien määräysten mukaisesti pidettävä luetteloa tutkimatta jätetyistä ja hylätyistä kirjaushakemuksista.

20 §

Arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä liikkeeseenlaskijoiden kustannuksella pidettävistä arvo-osuustileistä säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 10 §:ssä.

25 §

Arvo-osuusrekisterin pitäjän on ilmoitettava arvopaperikeskukselle rekisteripäivinä muutokset arvo-osuustileille kirjattujen arvo-osuuksien yhteissaldoissa lajeittain. Ilmoitus on toimitettava automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa.

30 §

Arvo-osuusrekisterin pitäjä on huolimattomuudestaan riippumatta velvollinen korvaamaan vahingon, joka aiheutuu:

2) teknisestä virheestä tai toiminnan keskeytyksestä arvo-osuusrekisterin tiedostojen käsittelyssä, ylläpidossa tai tiedonsiirrossa toiseen arvo-osuusrekisteriin tai arvopaperikeskukseen; tai

32 §

Arvopaperikeskuksen vastuusta 30 §:ssä tarkoitettusta vahingosta säädetään arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 17 §:ssä.

Tuomioistuimen on viran puolesta ilmoitettava arvopaperikeskukselle sellaisesta viireille tulleesta arvo-osuusrekisterin vahingonkorvausvelvollisuutta koskevasta riidasta, jonka seurauksena arvopaperikeskus voi arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 17 §:n nojalla joutua toissijaiseen vahingonkorvausvastuuseen.

34 §

Arvopaperikeskuksella ja arvo-osuuden liikkeeseenlaskijalla on oikeus saada arvo-osuusrekisterin pitäjältä jäljennökset niistä asiakirjoista ja selostukset muista selvityksistä, joiden nojalla arvo-osuuden saanto on kirjattu arvo-osuustilille.

Valvonta, oikaisumenettely ja muutoksenhaku

35 a §

Tämän lain ja sen nojalla annettujen ja vahvistettujen säännösten, määräysten, sääntöjen ja ohjeiden noudattamista valvoo rahoitustarkastus.

36 §

Arvo-osuusrekisterin pitäjän päätökseen kirjaamisen tai korjaamisen suorittamisesta muussa kuin 18 §:n 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa taikka tietojen antamisesta arvo-osuustilistä muussa kuin 33 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sekä päätökseen, jolla kirjaamis- tai korjaamishakemus tai hakemus saada tietoja arvo-osuustilistä on hylätty tai jätetty tutkimatta, saa jokainen, jonka oikeutta päätös koskee, hakea muutosta oikaisulautakunnalta 14 päivän kuluessa siitä kun päätös on annettu asianomaiselle tiedoksi tai, jos päätöstä ei ole annettu asianomaiselle tiedoksi, 14 päivän kuluessa siitä kun hän sai päätöksestä tiedon. Arvopaperikeskuksella, jos kyse on arvo-osuusjärjestelmästä annetun lain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettusta arvo-osuudesta, sekä asianomaisen arvo-osuuden liikkeeseen

laskijalla on samassa määräajassa oikeus hakea muutosta päätökseen, jolla arvo-osuus on kirjattu arvo-osuustilille.

Asian käsittely lautakunnassa on asianosaisille maksutonta. Jos vaatimus hyväksytään, on oikaisun hakijalla oikeus saada arvopaperikeskukselta korvaus asiasta aiheutuneista kuluistaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

Edellä 3 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luetteloita on ryhdyttävä pitämään arvopaperikeskuksessa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1998 ja 4 §:n 1 momentissa tarkoitettuja luetteloja viimeistään kahdentoista kuukauden kuluttua voimaantulosta.

Laki

osakeyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 29 päivänä syyskuuta 1978 annetun osakeyhtiölain (734/78) 3 a luvun 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 ja 2 momentti, 5 §:n 3 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 15 §,

sellaisina kuin niistä ovat 1 §:n 2 momentti, 3 §:n 1 momentti, 5 §:n 3 momentti, 7 §:n 1 momentti, 8 §:n 1 momentti ja 15 § 17 päivänä toukokuuta 1991 annetussa laissa (832/91) sekä 3 §:n 2 momentti 22 päivänä toukokuuta 1992 annetussa laissa (437/92), seuraavasti:

3 a luku

Arvo-osuusjärjestelmään kuuluvat osakkeet

1 §

Päätös osakkeiden liittamisestä arvo-osuusjärjestelmään on ilman aiheetonta viivytystä ilmoitettava rekisteröitäväksi. Ilmoituksen on oheistettava arvopaperikeskuksen suostumus, jos yhtiön osaketta ei ole otettu julkisen kaupan käynnin kohteeksi.

3 §

Osakkeenomistajille, jotka eivät ole toimittaneet osakekirjaansa omistusoikeuden kirjaamista varten arvo-osuusrekisteriin, on ilmoittautumispäivänä avattava arvopaperikeskuksen arvo-osuusrekisterissä yhteinen arvo-osuustili, jonka tilinhaltijaksi merkitään yhtiö ilmoittautumatta jääneiden osakkeenomistajien lukuun.

Arvopaperikeskuksessa on laadittava erillinen luettelo, johon merkitään ne yhtiön osakeluettelon mukaiset osakkeenomistajat, joi-

den osakekirjoja ei ilmoittautumispäivään mennessä ollut 2 §:ssä tarkoitettulla tavalla toimitettu kirjattaviksi. Luetteloa ei kuitenkaan tarvitse laatia, jos yhtiön osakkeiden liittäminen arvo-osuusjärjestelmään tapahtuu sellaisella osakkeenomistajan oikeudet turvaavalla ja arvopaperikeskuksen hyväksymällä tavalla, jossa osakekirjat varustetaan merkinnällä, jonka perusteella jokaisen osakekirjan yhteys arvo-osuustilille tehtyyn kirjaukseen voidaan selvittää. Edellä 1 momentissa tarkoitettulle tilille kirjattujen osakkeiden tai niistä annettujen osakekirjojen numerot on voitava selvittää.

---

5 §

Arvopaperikeskuksen säännöissä voidaan tarvittaessa määrätä tarkemmin 1 ja 2 momentissa tarkoitettusta menettelystä.

7 §

Jos luovutuksensaajan saannosta on tehty arvo-osuustileistä annetun lain 18 §:ssä tarkoitettu väliaikainen kirjaus, ei luovutuksensaajaa ole merkittävä osakasluetteloon, vaan arvopaperikeskuksessa on pidettävä erillistä luetteloa (*odotusluettelo*), johon saanto merkitään kunnes lopullinen kirjaus on tapahtunut. Väliaikaisen kirjauksen tapauksessa on luovutuksensaajan saantomies samaten pois-

tettava osakasluettelosta ja merkittävä odotusluetteloon.

---

8 §

Jokaisella on oikeus tutustua osakasluetteloon ja odotusluetteloon arvopaperikeskuksessa sekä, jos yhtiöllä on pääteyhteys arvopaperikeskukseen, myös yhtiön pääkonttorissa. Yhtiön velvollisuudesta antaa jäljennös osakasluettelosta ja odotusluettelosta tai niiden osasta on voimassa, mitä 3 luvun 12 §:n 2 momentissa on säädetty.

---

15 §

Yhtiön hallitus voi päättää, että vaihtovelkakirja- tai optiolaina lasketaan liikkeeseen arvo-osuusjärjestelmässä. Tuolloin arvo-osuusrekisterin lainaosuutta ja optio-oikeutta koskevat kirjaukset korvaavat 5 luvussa säädettyt velkakirjaa ja optiotodistusta koskevat toimet. Arvopaperikeskuksessa pidetään velkakirjojen ja optiotodistusten haltijoista luetteloa, johon sovelletaan soveltuvin osin, mitä 6 ja 7 §:ssä on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

Määräykset, jotka arvo-osuusyhdistys on antanut ennen lain voimaantuloa 5 §:n 3 momentin nojalla, ovat voimassa arvopaperikeskuksen sääntöinä siihen asti, kunnes arvopaperikeskuksen säännöt vahvistetaan.

Laki

arvopaperimarkkinalain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 26 päivänä toukokuuta 1989 annetun arvopaperimarkkinalain (495/89) 5 luvun 2 §:n 1 momentin 1 ja 3 kohta ja 4 §, sellaisena kuin ne ovat on 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetussa laissa (581/96), seuraavasti:

5 luku

Sisäpiiriä koskevat säännökset

2 §

Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien osakkeiden ja osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttavien arvopaperien sekä tällaiset arvopaperit liikkeeseen laskeneen yhtiön muiden osakkeiden ja osakkeeseen osakeyhtiölain mukaan oikeuttavien muiden arvopaperien omistus on julkista, jos arvopaperin omistaja on:

1) tällaisen arvopaperin liikkeeseen laskeeneen yhtiön, arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin, arvopaperinvälittäjän sekä muun julkista kaupankäyntiä tällaisilla arvopapereilla järjestävän yhteisön hallituksen tai hallintoneuvoston jäsen ja varajäsen, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan varamies sekä tilintarkastaja, varatilintarkastaja ja tilintarkastusyhteisön toimihenkilö, jolla on päävastuu yhtiön tilintarkastuksesta;

3) arvopaperikeskuksen, arvopaperipörssin, muuta julkista kaupankäyntiä tällaisilla arvo-

papereilla järjestävän arvopaperinvälittäjän tai arvopaperinvälittäjien yhteisön muu kuin 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu toimihenkilö; sekä

4 §

Arvopaperikeskukseen, arvopaperipörssiin ja muuta julkista kaupankäyntiä järjestävään arvopaperinvälittäjään tai arvopaperinvälittäjien yhteisöön 2 §:n 1 momentin 1 tai 3 kohdassa tarkoitettussa suhteessa olevan henkilön on tehtävään tullessaan ilmoitettava arvopaperipörssille, arvopaperinvälittäjälle tai arvopaperinvälittäjien yhteisölle holhouksessaan oleva henkilö sekä 2 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettu yhteisö tai säätiö sekä tiedoissa tapahtuvat muutokset. Tällaisen henkilön on liitettävä ilmoitukseensa 3 §:n 1 momentin 4—6 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1997.

Laki

rahoitustarkastuslain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä kesäkuuta 1993 annetun rahoitustarkastuslain (503/93) 2 §:n 13 ja 14 kohta, sellaisina kuin ne ovat 26 päivänä heinäkuuta 1996 annetussa laissa (572/96), seuraavasti:

2 §

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 1997.

Valvottavat

Valvottavalla tarkoitetaan tässä laissa:

-
- 13) selvitysyhteisöä ja selvitysosapuolta;
  - 14) arvopaperikeskusta, arvopaperikeskuk-
sen rahastoa ja arvopaperikeskuksen selvi-
tysrahastoa;
-

Helsingissä 3 päivänä joulukuuta 1996
